

Social- och omsorgsförvaltningen
Anne-Sofie Zettby

2020-01-08

Dnr ÄN 2019-210
Dnr KS 2019-89

Äldrenämnden

Kostnadsfria halkskydd till äldre, svar på motion (SD)

Förslag till äldrenämndens beslut

1. Social- och omsorgsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Social- och omsorgsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Motion avslås med hänvisning till det förebyggande arbete som äldrenämnden redan gör samt att kostnaden för den enskilde är så låg att den inte bedöms vara något hinder för att själv införskaffa halkskydd.

Ärende

Christer Johansson (SD), Jane Ericson (SD) och Chris Dahlgvist (SD), föreslår i en motion daterad 2019-01-23:

- Att uppdra åt berörd nämnd att ta fram en plan för en satsning för kostnadsfria halkskydd, broddlunch eller dylikt.
- Att uppdra åt berörd nämnd att i budgetarbetet avsätta medel för ändamålet.

Arbetet med att förebygga fall är en viktig fråga i äldreomsorgen, då det inte bara orsakar stora kostnader för samhället utan även lidande för den enskilde. Linköpings kommun har under flera år och på olika sätt arbetat med förebyggande arbete så som fallprevention. Äldre personer i Linköpings kommun erbjuds till exempel en kostnadsfri fixartjänst till personer över 65 år för att hjälpa till med uppgifter som kan medföra en ökad risk för fallolyckor. Social- och omsorgsförvaltningen föreslår utifrån genomförd utredning att motionen avslås med hänvisning till det förebyggande arbete som äldrenämnden redan gör samt att kostnaden för den enskilde är så låg att den inte bedöms vara något hinder för att själv införskaffa halkskydd.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse - Kostnadsfria halkskydd till äldre, svar på motion (SD), 2020-01-08

Motionen

Bakgrund

Christer Johansson (SD), Jane Ericson (SD) och Chris Dahllqvist (SD) föreslår i en motion att berörd nämnd tar fram en plan för satsning för kostnadsfria halkskydd, broddlunch eller dylikt samt att berörd nämnd i budgetarbetet avsätter medel för ändamålet.

Omvärldsbevakning

Vid omvärldsbevakning framkommer att en del kommuner erbjuder personer över 65 år gratis halkskydd, medan andra inte gör det.

Göteborgs kommun, som var först i landet med att införa gratis halkskydd/broddar till personer över 65 år, har valt att ta bort erbjudandet då de anser att det inte ryms inom kommunens verksamhet.

Karlstads universitet har i en studie följt Göteborgs arbete och kommit fram till att halkolyckorna gått ned under 2013-2017. De bedömer att ca 62 procent av målgruppen hämtade ut broddar. Utifrån den kontrollgrupp som fanns i studien fann de att vädervariationer inte påverkade utfallet. Om det minskade antalet olyckor betydde någon samhällsekonomisk vinst i förhållande till vad gratis broddar kostar skattebetalarna har ännu inte gått att säga. Detta kommer att belysas i en doktorsavhandling som planeras.

Förebyggande aktiviteter i Linköping

Linköpings kommun har under flera år och på olika sätt arbetat med förebyggande arbete så som fallprevention, bland annat genom de krav som ställs i förfrågningsunderlag och avtal där verksamheterna ska arbeta förebyggande samt registrerar i nationella register.

Äldre personer i Linköpings kommun erbjuds till exempel en kostnadsfri fixartjänst till personer över 65 år för att hjälpa till med uppgifter som kan medföra en ökad risk, till exempel sätta upp gardiner, hämta saker på vinden med mera. Syftet med insatsen är att förebygga fallolyckor.

Linköpings kommun har sedan flera år minigym på sex servicehus som alla äldre kan använda kostnadsfritt. Verksamheten är en form av egenvård som ska stärka och möjliggöra för individen att bibehålla funktioner längre. Den personal som arbetar i minigymen kan få stöd av en rehabiliteringsresurs. På Åleryds finns dessutom ett större äldregym som är mycket välbesökt.

Såväl fixartjänst, minigym och äldregym är kostnadsfria insatser som alla över 65 år kan delta i utan särskild prövning.

I äldreombudsmannens uppsökande verksamhet ingår fallprevention som en naturlig del med information om bland annat fixartjänst, olika möjligheter att träna sin fysiska förmåga samt praktiska övningar tillsammans med fysioterapeut.

I Linköping samordnar Social- och omsorgsförvaltningen olika rehabiliteringsaktörer från kommunen, Region Östergötland och privata

vårdbolag för att erbjuda lokala aktiviteter. I arbetet deltar också kommunens folkhälsostrateg, säkerhetsenhet samt kost & restaurang. Här finns goda möjligheter att utveckla arbetet med ännu fler aktörer i framtiden. Socialstyrelsen genomför årligen en kampanj om fallprevention under vecka 40. Denna vecka uppmärksammas varje år i kommunen.

Utredning

Arbetet med att förebygga fall är en viktig fråga i äldreomsorgen, då det inte bara orsakar stora kostnader för samhället utan även lidande för den enskilde. I reglementet för äldrenämnden framgår även att arbetet ska vara hälsofrämjande och förebyggande.

Om kommunen skulle införskaffa halkskydd och dela ut dessa bedömer Social- och omsorgsförvaltningen att det är tveksamt om alla kan använda samma sorts halkskydd. Beroende på till exempel vilka skor man använder bedöms det vara viktigt att man själv kan välja ett passande halkskydd som passar var och en. Detta för att skyddet verkligen ska komma till användning. Dessutom finns numer även olika typer av skor med inbyggda halkskydd som många föredrar istället för att fästa halkskydd utanpå sina ordinarie skor.

Att ta i beaktande är även att aktiviteten att sätta på och ta av halkskydd är i sig en risk för fall.

Kostnaden för ett halkskydd bedöms inte vara något hinder för att den äldre själv ska kunna införskaffa egna halkskydd.

Utöver ovanstående tillkommer kostnader för en administration kring inköp, utdelning och hantering.

Social- och omsorgsförvaltningen föreslår att motionen avslås med hänvisning till det förebyggande arbete som kommunen redan gör idag.

Ekonomiska konsekvenser

Det finns drygt 27 000 personer över 65 år i Linköpings kommun. Vid ett antagande att halkskydden skulle kosta 150 kronor innebär det en kostnad på 2,7 miljoner kronor. Kostnaden är så pass hög att upphandling skulle behöva ske.

Medel finns inte avsatt i äldrenämndens budget.

Kommunala mål

7. Goda välfärdstjänster med hög tillgänglighet

Invånare i Linköping som är i behov av extra stöd i vardagen har en god livskvalitet genom att stöd-, vård- och omsorgsinsatser är av hög kvalitet och skapar trygghet och ger självbestämmande till individen. Genom hög

tillgänglighet, såväl fysisk som digital, kan alla ta del av kommunala välfärdstjänster

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Det görs ingen åtskillnad i hur kvinnor och män hanteras utifrån beslutet. Samma förutsättningar gäller för både kvinnor och män.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är ej påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Social- och omsorgsförvaltningen

Paul Håkansson

Linda Ljungqvist

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Motionären